

under de daarlige eller under de gode Kaar for Landbruget har kunnet optage den Ungdom, der findes her i Landet, hvordan skulde man saa tænke sig, at det skulde kunne ske i Fremtiden? Jeg tror, at vil man overveje disse Spørgsmaal, maa man gøre sig klart, at det forkerte ikke er, at Folk ikke er sparsommelige. Det er ikke rigtigt, som den højtærede Landbrugsminister sagde forleden Aften, og som ogsaa andre ærede Talere har sagt, at det er et Byggespørgsmaal og ikke et Jordspørgsmaal. Nej, det, som er galt, er i Virkeligheden, at vi har Privatejendomsret til Jorden, det er dér, det forkerte ligger.

Saa længe disse Forhold opretholdes, vil det uvægerlig gaa saaledes, at Smaabruget ikke kan klare sig i Konkurrencen overfor det store Brug. Det er ganske naturligt, fordi den Fuldkomnethed, hvortil vor Maskinteknik har udviklet sig, medfører, at de store Brug nu langt bedre kan klare sig overfor Smaabrugene end tidligere. Jeg mener ikke, at man ikke skal være glad ved denne Udvikling af Maskinernes Anvendelse for Landbrugets Vedkommende, eller at man skulde ønske at gaa bort derfra, tværtimod, det gælder om at tage Maskinerne i Anvendelse i saa udstrakt Omfang som muligt ogsaa for Landbrugets Vedkommende, fordi det selvfølgelig gør os Arbejdet langt lettere, behageligere og interessantere og bidrager til, at vi kan forøge Produktionen ganske betydeligt. Men det gælder om, at vi ikke lader Maskinernes Anvendelse kun komme de rige og velstillede til gode, saa at det bliver saadan, at de, der har Penge, opkøber Jorden, og der intet bliver til dem, som er uden Midler. Derfor ser jeg ikke rettere, end at man nødvendigvis maa gaa bort fra Privatejendomsretten til Jorden.

Det er i Virkeligheden ogsaa et Princip, som man har maattet anerkende fra anden Side, idet man har gennemført det i de Jordlove, som blev vedtaget i Fjor. De Brug, som oprettes efter de nye Jordlove, skal ikke gaa over i Privateje, saaledes som de tidligere oprettede Husmandslodder, men Samfundet skal vedblivende bevare sin Ejendomsret, og Brugerne maa svare en Afgift, efter som Konjunkturerne er i Øjeblikket. Det er det Princip, jeg mener er det vigtigste, naar man vil diskutere Jordlovene; thi det kan ikke nytte noget, at man ønsker under Privatdriften at komme til en Udstykning af Jorden, naar det viser sig, at Udviklingen fører den modsatte Vej. Ogsaa paa et andet Punkt har man maattet anerkende, at Princippet: den private Ejendomsret, er forkert og ikke kan opretholdes,

idet man har vedtaget en Bestemmelse om, at der ikke maa nedlægges hidtilværende Smaabrug paa Landet, at de ikke maa opkøbes og indlægges under Storbrug. Man har nemlig ogsaa fra anden Side været klar over, at det ellers vilde gaa saaledes paa en Tid som den, vi har oplevet, ikke mindst fordi vi har faaet saa store Priser for de Varer, vi sælger.

Jeg savnede i de Udtalelser, som den højtærede Landbrugsminister kom med forleden, en Udtalelse om, hvordan det i de Jordlove, som den højtærede Landbrugsminister vil foreslaa, skal se ud med Hensyn til dette Spørgsmaal, om det er Mening, at den højtærede Landbrugsministers Forslag skal indeholde en Bestemmelse om, at Samfundet skal bevare Ejendomsretten over de nye Brug i Lighed med den Bestemmelse, der blev gennemført sidste Vinter, eller om man vil gaa bort fra dette Princip. Jeg antager, at naar den højtærede Landbrugsminister ikke har udtalt sig derom, er det Mening, at vi skal bevare det Princip, der er nedlagt i de sidste Love; men jeg vil gerne høre en Udtalelse af den ærede Minister herom, fordi jeg tror, det vil have overordentlig Interesse ude omkring i Landet. Jeg er overbevist om, at en stor Del af de unge, en stor Del af Husmændene ude i Landet, selv om de tilhører Venstre, er enige med mig i dette Standpunkt. Jeg færdes ikke saa ganske lidt i de Kredse, og jeg ved derigennem, at man er enig med mig i, at man naar ikke vidt med Udstykningen af den danske Jord, hvis man bliver ved at bevare Privatejendomsretten til den.

Derimod udtalte den højtærede Landbrugsminister sig klart og tydeligt om Ekspropriationsbestemmelsen, idet han sagde, at han ikke ønskede at indføre denne Bestemmelse i de næste Jordlove. Jeg skal ikke udtale mig ret meget om dette fjerde Lovforslag, om Ekspropriationsbestemmelsen, fordi mit Partis ærede Ordfører (L. Rasmussen) og ogsaa andre af mine Partifæller har udtalt sig ret udførligt om dette Spørgsmaal; og jeg kan fuldstændig slutte mig til det, der er fremsat fra den Side om den Gavn, det vilde være til at faa Priserne sat ned eller i alt Fald holdt nede ved Indkøb af Jord, naar man havde en Ekspropriationsbestemmelse i Loven. Jeg kan fuldstændig slutte mig til dette, men jeg vil gerne fremsætte nogle faa Bemærkninger, som yderligere vil vise, at det vil være gavnligt og nødvendigt at indføre denne Bestemmelse. For Øjeblikket er det saaledes, at de smaa Brug ligger ude omkring i Landet paa den daarligste Jord, og i Regelen